

[Hem](#) > ... > [Familjefrågor Och Arv](#) > [Skilsmässa Och Hemskillnad](#) > [Spain](#)

Skilsmässa och hemskillnad

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Spanien

1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?

Efter den reform som genomfördes genom lag nr 15/2005 finns det inga krav på föregående hemskillnad eller rättsliga grunder för att erhålla äktenskapsskillnad i Spanien.

Skilsmässoförfarandet kan inledas på begäran av en av makarna eller av båda makarna, eller av en av makarna med den andre makens samtycke. För att äktenskapsskillnad ska beviljas är det tillräckligt att följande krav eller omständigheter är uppfyllda:

1. Det har gått tre månader sedan äktenskapet ingicks, om äktenskapsskillnaden begärs av båda makarna eller av en av makarna med den andra makens samtycke.
2. Det har gått tre månader sedan äktenskapet ingicks, om äktenskapsskillnaden begärs av endast en av makarna.
3. Det behövs ingen tidsfrist alls sedan äktenskapet ingicks för att få äktenskapsskillnad när det finns bevis för fara för den begärande makens, de gemensamma barnens eller en av parternas barns liv, fysiska integritet, frihet, moraliska integritet eller sexuella frihet och integritet.

Av ovanstående framgår att det räcker med att en av makarna inte önskar fortsätta äktenskapet för att det ska vara möjligt för honom eller henne att ansöka om och erhålla äktenskapsskillnad. Svaranden kan inte motsätta sig äktenskapsskillnaden av materiella skäl utan det räcker med den ovannämnda tidsfristen. I det sista fallet är denna tidsfrist dessutom inte ens nödvändig.

Mål om äktenskapsskillnad kan lösas i godo eller vara tvistiga.

I det första fallet ska ansökan lämnas in tillsammans med ett skilsmäsoavtal med information om de åtgärder parterna har kommit överens om när det gäller a) omvårdnaden av barn som de har ett gemensamt föräldransvar för, hur föräldransvaret ska utövas och, i förekommande fall, hur barnen ska hålla kontakt med och bo hos den förälder som inte är stadigvarande bosatt tillsammans med dem, b) vid behov hur barnbarn ska besöka och hålla kontakten med mor- och farföräldrar med beaktande av barnens bästa, c) eventuella överenskommelser som rör husdjur, med beaktande av familjemedlemmarnas intressen och djurets välbefinnande samt fördelningen av perioder med sammanboende och vård och kostnader förknippade med vård av djuret, d) användning av hemmet och dess inredning, e) delaktighet i kostnaderna för äktenskapet och underhåll samt grunden för uppdatering av detta och eventuella garantier, f) vid behov likvidering av äktenskapets egendomsordning och det underhåll som, i förekommande fall, ska betalas till en av makarna.

I det andra fallet ska ansökan åtföljas av ett förslag till åtgärder för att reglera äktenskapsskillnadens eller hemskillnadens verkningar, vilka ska diskuteras under processens gång. Om makarna inte kan enas ska beslut fattas av domstolen.

Domstolar har alltid behörighet att handlägga ansökan om underåriga barn eller äldre barn som omfattas av domstolsbeslut gällande föräldrastöd är berörda.

Om inga barn berörs kan ansökan handläggas av en domstolstjänsteman eller notarius publicus (efter parternas val).

Utfärdande av offentliga handlingar om hemskillnad eller äktenskapsskillnad ingår inte i de notariella uppdrag som åläggs diplomatiska och konsulära tjänstemän.

Bestämmelserna om annullering, hemskillnad och äktenskapsskillnad gäller alla typer av äktenskap, såväl för personer av samma kön som för personer av olika kön, eftersom äktenskap alltsedan införandet av lag nr 13/2005 omfattas av samma villkor och har samma verkningar oavsett om de är samkönade eller inte.

2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?

Efter den reform som genomfördes genom lag nr 15/2005 finns det för att få äktenskapsskillnad i Spanien inte längre något krav på särskilda omständigheter, eftersom det står makarna fritt att själva välja om de äktenskapliga banden ska upprätthållas eller inte.

Det enda krav som ställs är att de tidsfrister som anges i avsnitt 1 ska respekteras.

3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller

3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),

Den första effekten av äktenskapsskillnaden är upplösning av de äktenskapliga banden. Därigenom upphör den skyldighet att leva tillsammans och stödja varandra som är en följd av äktenskapet, och makarna är åter fria att ingå nytt äktenskap.

Enligt spansk lag måste en maka inte ta sin makes efternamn vid giftermålet, till skillnad från i vissa länder.

3.2 fördelningen av makarnas egendom,

Äktenskapsskillnaden medför upplösning av äktenskapets egendomsordning och likvidering av den gemensamma egendom som makarna eventuellt har förvärvat, vilket avslutas med att gemensamma tillgångar delas upp dem emellan. Denna process bestäms av vilken egendomsordning som har gällt i äktenskapet.

3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn,

Hemskillnad, annullering av äktenskap eller äktenskapsskillnad medför inte att föräldrarna befrias från föräldraansvar gentemot sina barn.

När det gäller åtgärder som rör gemensamma barn krävs ett beslut om

1. vårdnad om barnen,
2. föräldramyndighet, och
3. vad som ska gälla för umgänge med barnen. Alla dessa åtgärder omfattas av det i EU-rättsakter använda begreppet "föräldraansvar".

Föräldramyndighet, som en form av föräldraansvar, ska alltid utövas i barnens intresse, i överensstämmelse med deras personlighet och med respekt för deras rättigheter och fysiska och mentala integritet. I detta ingår följande skyldigheter och befogenheter:

1. Tillhandahålla omvårdnad, vårdnad, uppfostran och en full utbildning.
2. Agera ombud och förvalta egendom.
3. Besluta om den underårigas bosättningsort, som endast kan ändras med båda föräldrarnas godkännande eller – om så inte är möjligt – med rättsligt tillstånd. Om ett underårigt barns bosättningsort ändras utan båda föräldrarnas godkännande kan det betraktas som bortförande av barnet.

När det gäller vårdnaden är det barnets bästa som avgör om gemensam eller ensam vårdnad beviljas.

Spaniens autonoma regioner har olika lagstiftningssystem med egna familjerättsliga regler som måste konsulteras i varje enskilt fall.

I civillagen föreskrivs att gemensam vårdnad av barn måste beviljas om föräldrarna begär detta i förslaget till skilsmäsoavtal eller om en sådan överenskommelse nås under förfarandets gång. Om föräldrarna inte kan komma överens kan domstolen på begäran av en av parterna med åklagarmyndighetens (*Ministerio Fiscal*) tillstyrkan besluta om vårdnaden med motiveringen att det endast är på detta sätt som det är möjligt att sörja för barnets bästa. Högsta domstolen har i sin rättspraxis slagit fast att gemensam vårdnad inte är ett undantag utan snarare en normal och till och med önskvärd åtgärd i den mån detta genomför barnets rätt till kontakt med båda föräldrarna, även i krissituationer, om så är möjligt.

När det gäller underhåll till barn i äktenskapet är principen att föräldrarnas separation inte innebär att de befrias från sina skyldigheter gentemot sina barn och båda måste bidra till barnens underhåll. Underhåll omfattar allt som är nödvändigt i form av mat, logi, kläder och sjukvård, utveckling och utbildning när barnet är underårigt och även senare än så om barnet inte har kunnat slutföra sin utbildning utan egen förskyllan.

Detta innebär vanligtvis att den make som inte tilldelas vårdnaden måste betala underhållsbidrag till den som bor tillsammans med barnen till dess att barnen blir ekonomiskt oberoende eller befinner sig i en situation där de inte är ekonomiskt oberoende som kan anses självförvållad. Vid gemensam vårdnad betalar vardera förälder som regel de ordinarie utgifterna för barnen under den period dessa bor hos honom eller henne (kläder, mat och logi), medan övriga utgifter täckas via ett gemensamt konto som föräldrarna gör månatliga inbetalningar till eller inbetalningar som står i förhållande till deras ekonomiska ställning. Om de båda föräldrarnas ekonomiska omständigheter är mycket olika finns det ingenting som hindrar en av föräldrarna att ge den andra föräldern ett penningbelopp för utgifter för barnen under den tid som han eller hon har barnen.

Domstolarnas allmänna råd (*Consejo General del Poder Judicial*) har [tabeller för att fastställa underhållsbidrag till barn i familjemål](#) och erbjuder en nätbaserad it-applikation där det enkelt kan beräknas för varje enskilt fall. De är endast avsedda som en vägledning.

3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?

En make som på grund av hemskillnad eller äktenskapsskillnad hamnar i ekonomisk obalans i förhållande till den andra maken och har fått en sämre ekonomisk ställning än innan äktenskapets upplösning har rätt till kompensation. Kompensationen kan utgöras av tillfälligt eller permanent uppehåll, eller en engångssumma, och fastställs i skilsmäsoavtalet eller domen.

I vissa territorier gäller särskilda regler för underhållsskyldighet.

4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?

Hemskillnad innebär att makarnas gemensamma liv upphör, det vill säga att skyldigheten att sammanleva upphör, men att de äktenskapliga banden kvarstår. Möjligheten att binda den andra makens tillgångar till hemmets förvaltning upphör också.

5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?

I likhet med vad som är fallet för äktenskapsskillnad krävs det efter den reform som genomfördes genom lag nr 15/2005 för hemskillnad i Spanien inte längre några särskilda omständigheter, eftersom det står makarna fritt att själva välja om den äktenskapliga samlevnaden ska fortsätta eller inte.

Det enda kravet för att få hemskillnad är att en minsta möjliga tidsfrist respekteras från dagen för äktenskapets ingående (utom i vissa fall). Tidsfristerna är samma som de tidsfrister som gäller för äktenskapsskillnad och som anges i punkt 1.

6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?

Hemskillnad har samma följder som äktenskapsskillnad: makarnas gemensamma liv upphör och den andra makens tillgångar kan inte längre bindas till hemmets förvaltning från dagen slutgiltig dom meddelas eller dekret utfärdas om detta, eller när båda makarna har gett sitt medgivande i en bestyrkt handling. Skillnaden är att de äktenskapliga banden har lättats men inte upplösts.

Eftersom de äktenskapliga banden inte har upplösts är en försoning möjlig. För att försoningen ska vinna laga kraft måste domstolen meddelas av bägge parter var för sig. Om makarna har ingått äktenskap med gemensam egendomsordning (exempelvis *sociedad de gananciales*, dvs. att hälften av makarnas inkomster anses ägas av den andra), hävs denna egendomsordning varvid egendomen skils åt.

På samma sätt upphäver hemskillnad (och t.o.m. faktisk särlevnad) antagandet om föräldraskap vilket innebär att barn som föds mindre än 300 dagar efter separationen antas vara makens barn.

7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?

Annullering av äktenskap (som är tillämplig på alla typer av äktenskap, oavsett kön) är en förklaring av domstolen att det ingångna äktenskapet redan från början var förenat med brister som gör det ogiltigt och att äktenskapet därför aldrig har existerat och således inte har gett upphov till några rättsverkningar. Båda makarna återfår således sin status som ensamstående.

Annulleringen innebär att äktenskapets egendomsordning upplöses och likvideras och att makarna inte längre är skyldiga att sammanleva och bistå varandra.

Till skillnad mot vad som gäller vid hemskillnad och äktenskapsskillnad är det faktum att något äktenskap aldrig har existerat till hinder för fastställande av underhållsbidrag, eftersom ett sådant förutsätter ett giltigt äktenskap. Verkningarna av detta mildras dock av möjligheten att utdöma skadestånd till den make som handlade i god tro, om den andra maken handlade i ond tro när äktenskapet ingicks.

Den rättsliga verkan som redan uppstått före domstolsbeslutet om annullering av äktenskapet är fortsatt tillämplig på barnen. Denna verkan är därför densamma som i fall av hemskillnad eller äktenskapsskillnad.

Förutom beslut om annullering som fattas av tvistemålsdomstolar erkänns i Spanien även de civilrättsliga verkningarna av kyrkliga domstolsbeslut som annullerar kanoniska äktenskap eller påvliga beslut om kortvariga, ofullbordade äktenskap, som kräver ett valideringsförfarande (liknande exekvaturförfarandet), vilket handläggs av förstainstansdomstolarna (*Juzgados de Primera Instancia*) – de som är specialiserade på familjerättsliga frågor, när sådana finns). Grundvalen för ett sådant erkännande finns i avtalet mellan spanska staten och den heliga stolen gällande rättsliga frågor, undertecknat den 3 januari 1979.

8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?

Ett äktenskap, oavsett i vilken form det ingicks, kan annulleras på följande grunder:

1. Samtycke till äktenskapets ingående saknades.
2. Äktenskapet ingicks trots att äktenskapshinder förelåg.
3. Äktenskapet ingicks utan medverkan av en fredsdomare, borgmästare eller annan förtroendevald tjänsteman, domstolstjänsteman, notarius publicus eller funktionär som äktenskap kan ingås inför, eller utan vittnens närvaro.
4. Vid äktenskapets ingående misstog sig en part beträffande den andres identitet eller beträffande de personliga egenskaper som var avgörande för samtycket till äktenskapet.
5. Äktenskapet ingicks under tvång eller psykisk utpressning.

9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?

Av äktenskapets annullering följer att äktenskapet varit ogiltigt alltsedan det ingicks. Detta innebär att båda makarna återfår sin status som ensamstående.

Emellertid kvarstår de rättsverkningar som rör barn och make eller makar som handlat i god tro och som har uppstått i det ogiltiga äktenskapet under tiden mellan dess ingående och ogiltighetsförklaringen.

Vid upplösningen av det ogiltiga äktenskapets egendomsordning får en make som handlat i ond tro inte någon del av den i god tro handlande makens egendom.

Den make som handlat i god tro kan dessutom, om makarna sammanlevde, få ett skadestånd i syfte att kompensera en eventuell ekonomisk obalans till följd av annulleringen.

10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?

I Spanien regleras medling på statlig nivå genom lagen om medling på privaträttens område: [lag 5/2012 av den 6 juli 2012](#) som i spansk lagstiftning införlivar Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/52/EG av den 21 maj 2008 om vissa aspekter på medling på privaträttens område.

De allmänna principer som reglerar medling är följande: den ska vara av frivillig karaktär och grundas på ett fritt val, opartiskhet, neutralitet och konfidentialitet. Utöver dessa principer finns regler och riktlinjer för parternas uppförande vid ett medlingsförfarande: de ska handla i god tro med ömsesidig respekt samt samarbeta och stödja medlaren.

Lag nr 5/2012 fastställer också regler för medling vid gränsöverskridande tvister, dvs. där minst en av parterna bor eller har sin hemvist i ett annat land än det där någon av de andra berörda parterna är bosatta, i de fall då parterna kommer överens om att använda medling eller där medling är obligatorisk enligt tillämplig lagstiftning. Detta gäller också tvister som regleras i förväg eller löses genom ett medlingsavtal, oavsett var det ingicks, om en av parterna flyttar och avtalet eller vissa av dess följder är avsedda att verkställas på en annan stats territorium.

De flesta autonoma regioner har genom sina respektive autonoma parlament antagit egna lagar om familjerättslig medling, Till exempel: Andalusien, lag nr 1/2009 av den 27 februari 2009 om familjerättslig medling i Andalusien; Aragonien, lag nr 9/2011 av den 24 mars 2011 om familjerättslig medling i Aragonien; Asturien, lag nr 3/2007 av den 23 mars 2007 om familjerättslig medling; Kanarieöarna, lag nr 15/2003 av den 8 april 2003 om familjerättslig medling; Kantabrien, lag nr 1/2011 av den 28 mars 2011 om medling i den autonoma regionen Kantabrien; Kastilien-La Mancha, lag nr 4/2005 av den 24 maj 2005 om den specialiserade socialtjänsten för familjerättslig medling; Kastilien och León, lag nr 1/2006 av den 6 april 2006 om familjerättslig medling i Kastilien och León; Katalonien (familjerättslig medling är särskilt viktig i denna autonoma region, eftersom den har utvecklat egen lagstiftningsbehörighet på området - i artikel 233.6 i Kataloniens civillag anges att en domstol kan besluta att makarna ska gå på ett informationsmöte om medling om den anser att det med tanke på omständigheterna fortfarande är möjligt att nå fram till en överenskommelse); Valencia, lag nr 7/2001 av den 26 november 2001 om bestämmelser för familjerättslig medling i Valencia; Galicien, lag nr 4/2001 av den 31 maj 2001 om familjerättslig medling; Balearerna, lag nr 14/2010 av den 9 december 2010 om familjerättslig medling i Balearerna; Madrid, lag nr 1/2007 av den 21 februari 2007 om familjerättslig medling i Madrid; Baskien, lag nr 1/2008 av den 8 februari 2008 om familjerättslig medling.

På nationell nivå fastställs i artikel 770.7 i [civilprocesslagen](#) att vid frågor gällande hemskillnad och äktenskapsskillnad kan parterna efter gemensam överenskommelse begära att förfarandet vilandeförklaras för att genomföra medling.

Vid gränsöverskridande äktenskapsmål tillämpas artikel 25 i rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 där följande anges: "Så tidigt som möjligt och under vilket skede som helst av förfarandet ska domstolen antingen direkt, eller i lämpliga fall med biträde av centralmyndigheterna, uppmana parterna att överväga om de är villiga att delta i medling eller annan metod för alternativ tvistlösning såvida detta inte strider mot barnets bästa, är olämpligt i det enskilda fallet eller onödigt skulle försena förfarandet."

Medling är också möjlig i mål som rör bortförande av barn, men medlingsprocessen måste då genomföras så snabbt som möjligt och alla åtgärder måste koncentreras till så få tillfällen som möjligt. Medlingen får inte skjutas upp längre än den lagstadgade perioden för att lösa tvisten. Om medlingen leder till en överenskommelse (som även kan omfatta andra ärenden) måste den godkännas av domaren. Domaren ska ta hänsyn till gällande lagstiftning och barnets bästa. Behörigheten i ärenden som rör bortförande av barn skiljer sig dock från behörigheten i familjemålsprocesser. Den förstnämnda behörigheten tillkommer domstolar i provinshuvudstäderna, medan den sistnämnda behörigheten kan utövas av alla domstolar, oavsett domkretsar. Om överenskommelsen omfattar flera olika ärenden måste den följaktligen godkännas av olika domstolar (dvs. domstolen i provinshuvudstaden i ärenden som rör bortförande av barn och relevant familjedomstol i övriga ärenden).

I civilrättsliga förfaranden som faller under behörigheten för domstolar som hanterar fall av våld mot kvinnor (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*) är medling emellertid förbjuden.

11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka handlingar bör bifogas ansökan?

a) Var ska jag lämna in min ansökan?

När de spanska domstolarnas internationella behörighet att pröva ärendet väl har fastställts (i enlighet med [rådets förordning \(EU\) 2019/1111 av den 25 juni 2019](#)) och, i förekommande fall, behörighet att pröva ytterligare åtgärder i samband med avgörandet avseende äktenskapet, ska en ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap (förutom där notarius publicus handlägger hemskillnad eller äktenskapsskillnad genom ömsesidig överenskommelse utan underåriga barn) inges till förstainstansdomstolen. I vissa domkretsar finns förstainstansdomstolar som är specialiserade på familjerättsliga frågor. Ansökan inges till behörig förstainstansdomstol enligt följande:

- Förstainstansdomstolen på den ort där makarna har sin gemensamma bostad.
- Om makarna är bosatta i olika domkretsar, kan käranden välja mellan följande domstolar:
  - Där den sista äktenskapliga bostaden fanns.
  - Domstolen på den ort där svaranden är bosatt.
  - Om svaranden varken har en stadigvarande bostad eller hemvist, domstolen antingen på den ort där svaranden uppehåller sig eller på den ort där denne senast var bosatt. Käranden väljer själv på vilken av dessa två orter ansökan lämnas in.
- Om svaranden varken har en stadigvarande bostad eller hemvist, domstolen antingen på den ort där svaranden uppehåller sig eller på den ort där denne senast var bosatt. Käranden väljer själv på vilken av dessa två orter ansökan lämnas in.
- Om behörighet inte kan fastställas på detta sätt heller ligger behörigheten hos förstainstansdomstolen på den ort där sökanden har hemvist.
- En gemensam ansökan om äktenskapsskillnad eller hemskillnad kan lämnas in av båda makarna till
  - domstolen på den ort där de senast hade sin gemensamma bostad, eller
  - domstolen där en av dem har hemvist.
- Ansökan om interimistiska åtgärder kan lämnas in till förstainstansdomstolen på den ort där sökanden har hemvist.

I Spanien inrättades genom [lag nr 1/2004 av den 28 december 2004 om åtgärder för ett heltäckande skydd mot könsrelaterat våld](#) domstolar för mål rörande våld mot kvinnor med civilrättslig behörighet för förfaranden avseende hemskillnad, äktenskapsskillnad och annullering där en av parterna i civilmålet är en kvinna som har utsatts för könsrelaterat våld enligt artikel 87b.1 a i lagen om domstolsväsendet och där en av parterna i det civilrättsliga förfarandet står under utredning som gärningsman, anstiftare eller nödvändig medbrottsling i en handling som utgör könsrelaterat våld. I dessa fall måste ansökan inges till den domstol för våld mot kvinnor som handlägger det straffrättsliga förfarandet.

För information om spanska rättsliga institutioner och för att hitta en domstol, se [sökmotorn för domstolar](#) på webbplatsen för domstolarnas allmänna råd.

När ärendet handläggs av notarius publicus ska relevant offentlig handling upprättas av notarius publicus på den ort där makarna senast bodde tillsammans, eller där endera av de sökande har sin hemvist eller stadigvarande bostad.

Praktisk vägledning för hur Bryssel IIb-förordningen tillämpas: Publikationer från det [europeiska rättsliga nätverket](#).

b) Formaliteter och handlingar

När domstolsvägen har valts ska ansökan om annullering, hemskillnad eller äktenskapsskillnad inges skriftligen och vara undertecknad av kärandens juridiska företrädare (*letrado* och *procurador*). Ombuden kan vara gemensamma för parterna om makarna gemensamt ansöker om hemskillnad eller äktenskapsskillnad.

Ansökan om hemskillnad, annullering eller äktenskapsskillnad ska åtföljas av följande handlingar:

- Äktenskapsbeviset och födelsebevis för eventuella barn. Det räcker inte med att visa upp ett s.k. familjeintyg (*libro de familia*).
- De handlingar som käranden grundar sin ansökan på.
- Handlingar som gör det möjligt att bedöma makarnas och, i förekommande fall, barnens ekonomiska situation, t.ex. skattedeklarationer, lönebesked, intyg från banken och ägarbevis eller gravationsbevis för det fall att parterna begär egendomsrelaterade åtgärder.
- En föräldraplan med åtgärder avseende underåriga barn eller äldre barn för vilka en domstol har beslutat om föräldrastöd.
- Ett förslag till skilsmäsoavtal om ansökan om hemskillnad eller äktenskapsskillnad görs gemensamt.

Om förfarandet sker med hjälp av notarius publicus (hemskillnad eller äktenskapsskillnad genom ömsesidig överenskommelse utan underåriga barn) ska makarna enligt lag åtföljas av en yrkesverksam advokat vid upprättandet av den officiella handlingen och måste utöver intygen från folkbokföringsregistret även tillhandahålla skilsmäsoavtalet.

12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?

I Spanien har spanska medborgare, medborgare från övriga EU-länder och utländska medborgare i Spanien som kan styrka att de saknar tillräckliga ekonomiska tillgångar för att vända sig till domstol rätt till kostnadsfri rättshjälp.

Personer har rätt till rättshjälp om de saknar ekonomiska tillgångar och familjens årliga sammanlagda tillgångar och bruttoinkomster inte överstiger följande tröskelvärden:

1. Två gånger Spaniens officiella inkomstindex (Iprem) vid tidpunkten för ansökan för personer som inte är del av en familj.
2. Två och en halv gånger Iprem vid tidpunkten för ansökan för personer som är del av något slags familj med färre än fyra familjemedlemmar.
3. Tre gånger Iprem när det gäller familjer med fyra eller fler medlemmar.

Beräkning av Iprem

Beräkning av Iprem: Information om beloppen för Iprem och ändringar av det finns här: <http://www.iprem.com.es>

Ansökan ska lämnas in till advokatsamfundet (*Colegio de Abogados*) på den ort där den domstol som ska handlägga målet är belägen, eller till domstolen på den ort där sökanden har hemvist. I det sistnämnda fallet vidarebefordrar domstolen ansökan till det behöriga advokatsamfundet.

Vid gränsöverskridande tvister skickas ansökan in till advokatsamfundet. Ansökan behandlas i dessa fall av det advokatsamfund som är beläget där sökanden har sin stadigvarande bostad eller hemvist.

EU-medborgare i en stat som är part i Europarådets överenskommelse om översändande av ansökningar om rättshjälp kan sända sin ansökan om att överenskommelsen ska tillämpas till den centrala myndighet som har utsetts av den staten.

Ansökan ska inges innan processen inleds eller, om det är svaranden som ansöker om rättshjälp, innan ansökan besvaras. Såväl käranden som svaranden kan emellertid i efterhand ansöka om rättshjälp om de kan styrka att deras ekonomiska förhållanden har ändrats.

När makarna inte har tillräckliga gemensamma tillgångar och en av makarna inte kan få rättshjälp på grund av den andra makens ekonomiska ställning kan den sistnämnda maken åläggas att bära hela eller delar av rättskostnaden genom en begäran om "litis expensas" (för utgifter i samband med rättsförfaranden enligt speciella regler vid äktenskapsskillnadsärenden).

13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap överklagas?

Domar som meddelas i Spanien i mål om hemskillnad, äktenskapsskillnad och annullering kan överklagas. Överklagandet ska lämnas in inom tjugo dagar till den förstainstansdomstol som meddelade domen och där

överklagandet formellt väcks. Den berörda provinsdomstolen (*Audiencia Provincial*) är behörig att avgöra målet. I vissa fall kan beslutet överklagas. Detta görs genom kassationsbesvär eller, i tillämpliga fall, ett överklagande genom särskilda rättsmedel gällande rättegångsfel som lämnas in till tvistemålsavdelningen vid Spaniens högsta domstol (*Tribunal Supremo*) eller till överrätternas (*Tribunales Superiores de Justicia*) avdelningar för civil- och brottmål, om det finns särslagstiftning i motsvarande autonoma region.

Ett överklagande av avgörandet i enlighet med lagen innebär inte att verkan av de åtgärder som godkänns genom avgörandet skjuts upp. Om överklagan endast gäller beslut om åtgärder ska domstolstjänstemannen förklara domen vad beträffar annullering, hemskillnad eller äktenskapsskillnad slutgiltig och den förs då in i folkbokföringsregistret.

I mål om hemskillnad och äktenskapsskillnad efter gemensam ansökan kan en dom som godkänner det föreslagna skilsmäsoavtalet i sin helhet inte överklagas av någon annan än åklagarmyndigheten som, om den är berörd, kan överklaga för att skydda underåriga barns eller omyndigas intressen. Om ingen åtgärd godkänns kan ett överklagande inges.

Vad gäller de interimistiska och preliminära åtgärder som en domare kan besluta om före eller under ett mål om hemskillnad, annullering eller äktenskapsskillnad kan beslutet om att vidta sådana åtgärder inte överklagas med tanke på dess tillfälliga giltighet; det ersätts av domen som meddelas i målet om hemskillnad, annullering eller äktenskapsskillnad.

14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?

När det gäller detta område tillämpas [rådets förordning \(EU\) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn \(omarbetning\)](#), den s.k. Bryssel IIb-förordningen, som är i kraft i alla medlemsländer utom Danmark,

har rådets förordning (EU) 2019/1111 (Bryssel IIb-förordningen) har ersatt förordning (EG) nr 2201/2003 (Bryssel IIa-förordningen) sedan den 1 augusti 2022; beroende på det tidsmässiga tillämpningsområdet ska det ena eller det andra instrumentet tillämpas.

Om avsikten endast är att uppdatera uppgifter i en medlemsstats folkbokföringsregister (och i Förenade kungariket till och med den 31 december 2020) på grundval av en i en annan medlemsstat meddelad dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap, som inte kan överklagas enligt lagen i den medlemsstaten, räcker det med att lämna in en ansökan om detta till landets folkbokföringsregister, i överensstämmelse med bestämmelserna i tillämplig förordning, till vilken det ska fogas

- en kopia på domen som uppfyller de krav som är nödvändiga för att fastställa dess äkthet enligt lagen i det land där domen har meddelats,
- ett intyg enligt förlagan i förordningen, utfärdat av den nationella domstolen eller den behöriga myndigheten i den medlemsstat där domen meddelades,
- en handling som intygar att stämningsansökan har delgivits svaranden, om det rör sig om en dom som har meddelats i någons utemål.

För att en dom om äktenskapsskillnad, annullering eller hemskillnad som har meddelats i en medlemsstat, utom Danmark, ska erkännas i Spanien måste en ansökan om erkännande inges. Det är inte nödvändigt att den dom som ska erkännas har vunnit laga kraft i den medlemsstat där den meddelades (det räcker att den är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten). Ansökan ska lämnas in till förstainstansdomstolen på bosättningsorten för den person som erkännandet gäller. Om svaranden inte har hemvist i Spanien kan ansökan lämnas in på den ort i Spanien där han eller hon uppehåller sig eller senast var bosatt eller, om ingen av ovanstående omständigheter föreligger, där käranden har hemvist.

Ansökan ska lämnas in skriftligen med advokats eller ombuds underskrift. Samma handlingar som anges ovan ska bifogas.

Ett erkännande av en dom kan vara tillfälligt.

Erkännande i Spanien av domar som meddelats i Danmark regleras i [lag nr 29/2015 av den 30 juli 2015 om internationellt rättsligt samarbete i civilrättsliga ärenden](#). Förfarandet inleds genom en ansökan direkt till behörig förstainstansdomstol.

Om det enda syftet är införande i folkbokföringsregistret krävs inget förhandsgodkännande från domstol eller exekvaturförfarande, eftersom [lag nr 20/2011 av den 21 juli 2011 om folkbokföringsregistret är tillämplig](#).

15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?

En ansökan om att en dom inte ska erkännas handläggs på samma sätt som en ansökan om erkännande. Om domen har erkänts med stöd av rådets förordning (EU) nr 2019/1111 kan man endast motsätta sig ett beslut om erkännande efter delgivning av beslutet och inom den fastställda tidsfristen. Det sker genom överklagande till behörig provinsdomstol.

Om det gäller en dom som har meddelats i Danmark ska invändningen göras medan ärendet fortfarande är under behandling vid den förstainstansdomstol där motparten har ansökt om erkännande av domen. I samtliga fall krävs advokat för att göra en formell invändning.

16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

Efter ikraftträdandet av [förordning \(EU\) nr 1259/2010 av den 21 juni 2012](#), och i enlighet med artiklarna 5 och 8 i denna förordning, får makarna välja vilken av de lagar som anges i förordningen som ska tillämpas på deras äktenskapsskillnad eller hemskillnad. Vid avsaknad av val ska äktenskapsskillnad och hemskillnad omfattas av lagen i den stat

1. där makarna är stadigvarande bosatta då talan väcks eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,
2. där makarna senast hade gemensam hemvist, förutsatt att de inte upphörde att ha gemensam hemvist där mer än ett år innan talan väcks och att en av makarna fortfarande har hemvist i det landet när talan väcks, eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,
3. där båda makarna är medborgare vid den tidpunkt talan väcks eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,
4. vid vars domstolar målet anhängiggörs.

Tillämplig lag för annullering av äktenskap och verkningarna av detta fastställs enligt lagen som är tillämplig på ingående av äktenskap, i enlighet med civillagen.

När det gäller makarnas förmögenhetsförhållanden fastställs tillämplig lag genom [rådets förordning \(EU\) 2016/1103 av den 24 juni 2016 om genomförande av ett fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om makars förmögenhetsförhållanden](#), eller om den förordningen inte är tillämplig, genom artikel 9.2 i [Spaniens civillag](#).

Frågor som rör föräldraansvar för barn regleras enligt [Haagkonventionen av den 19 oktober 1996](#) av lagen i domstolslandet.

I fråga om interimistiska åtgärder bör samma lag tillämpas som den som reglerar hemskillnad, annullering av äktenskap eller äktenskapsskillnad, utom vid brådskannde åtgärder som kan vidtas gällande personer eller egendom i Spanien, också då behörighet saknas att pröva saken.

Tillämplig lag för underhållsskyldighet fastställs enligt [Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet](#).

Tillämplig lag för makarnas förmögenhetsförhållanden fastställs enligt [rådets förordning \(EU\) 2016/1103 av den 24 juni 2016](#).

När det gäller erkännande av utländsk rätt i Spanien, om så vore fallet, måste dess innehåll och giltighet prövas. Den spanska domstolen kan i sådana fall fastställa detta genom att använda sig av de undersökningsmetoder som den bedömer nödvändiga för detta ändamål.

Slutligen bör det framhållas att rättsliga förfaranden som handläggs i Spanien alltid regleras av spansk processrätt, oavsett vilken lag som är tillämplig när det gäller äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap. Dessa förfaranden regleras i avdelning I, kapitel IV i [lag nr 1/2000 av den 7 januari 2000, civilprocesslagen](#).

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

Senaste uppdatering: 29/09/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.